

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 września 2017 roku Sąd Rejonowy w Kaliszu zasądził od pozwanej (...)V. z/s w (...) H. na rzecz powódki Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o. o. w upadłości likwidacyjnej z/s w K. kwotę 9 097.20 euro wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 12.12 2013r. do dnia zapłaty, oraz kwotę 5 668.24 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2 417 tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następującym stanie faktycznym:

W dniu 27 listopada 2013r. działający w imieniu pozwanego D. K. złożył zamówienie (...) Sp. z o.o. na cztery dostawy jabłka o wadze min. 80 gr. - max 90 gr. w ilości każdej dostawy 260.000 sztuk. Pierwsza dostawa miała dotrzeć do H. w dniu 03.12.2013r. Na podstawie zamówienia nr (...) firma (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. zamówiła w firmie (...) Sp. z o.o. transport jabłek na export do UE. Zamówienie dotyczyło jabłka F. (...) gram/90 gram - 144 sztuki w opakowaniu w ilości 26 palet - 260.000 sztuk. Jako miejsce załadunku wskazano siedzibę przyjmującego zamówienie. W dniu 01 grudnia 2013r. działający w imieniu B. D. K. złożył firmie (...) zamówienie na transport jabłek wskazując miejsce załadunku J. D. N. lub E. (...) (...)/K.. Towar miał być dostarczony w dniu 03.12.2013r. Pierwotnie organizacją logistyczną zamówienia złożonego przez pozwaną firmie (...) sp. z o.o. miała się zająć firma (...) sp. z o.o. na zlecenie pracownika (...) sp. z o.o. Za jabłka te po uzgodnieniu z firmą (...) zapłaciła firma (...), gdyż firma (...) nie posiadała stosownych środków. W dniu 03 grudnia 2013r. firma (...) Sp. z o.o. wystawiła dokument WZ, z którego wynika, iż nadawcą towaru w postaci jabłka świeżego w ilości 1805 kartonów razy 13 kg jest (...) Sp. z o.o. a odbiorcą jest B.. Z kolei w korespondencji mailowej z dnia 04.12.2013r. pracownik (...) Sp. z o.o. poinformował (...) Sp. z o.o., iż samochód został załadowany, przesyła dokument WZ, natomiast CMR nie został wypisany ponieważ odbiorcą miała być firma z K. i to ona powinna w tym momencie wystawić CMR na firmę zagraniczną. W dniu 04.12. 2013r. (...) Sp. z o.o. z/s w K. wystawiła (...) Sp. z o.o. z/s w K., aktualnie w upadłości likwidacyjnej fakturę VAT nr (...) na kwotę 8.187,43 eur w związku ze sprzedażą jabłek szkolnych o rozmiarze 80/90 gram w ilości 259.920 szt. Fakturę w imieniu (...) sp. z o.o. podpisał prezes zarządu Ł. O.. Firma (...) sp. z o.o. nie sprzedała jak również nie wystawiła pozwanej faktury VAT, która miała by dotyczyć sprzedaży jabłek w dniu 03.12.2013r. Dołączona do akt faktura nr (...) z dnia 03.12.2013r. nie została podpisana przez prezesa zarządu (...) sp. z o.o. Ł. O., pieczętka znajdująca się na tej fakturze różni się od pieczętki używanej przez spółkę. Ponadto spółka (...) nie używa blankietów faktur, gdyż wszystkie faktury w tej firmie są drukowane w programie E.. Taka faktura nigdy nie została zaksięgowana przez (...) sp. z o.o. W dniu 04.12.2013r. (...) Sp. z o.o. z/s w K. aktualnie w upadłości likwidacyjnej, wystawiła na rzecz pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 9.097,20 euro z terminem zapłaty na dzień 11.12.2013r. w związku ze sprzedażą jabłek szkolnych 80/90 gram w ilości 259.920 szt. w tym samym dniu został wystawiony dokument WZ nr (...) do w/w faktury. Firma (...) wykonała transport 26 palet jabłek z miejscowości P. (H.(...)) w dniu 03.12.2013r. do miejscowości L. również w H.. W dniu 05 grudnia 2013r. pracownik (...) Sp. z o.o. A. K. poinformowała D. K., iż poprawiła adres, prosi o sprawdzenie i przeprosza za kłopot. W tym samym dniu D. K. poinformował w/w pracownika (...) Sp. z o.o., iż należy dokonać zmiany w fakturze na (...), gdyż firma pozwanej nie zamawiała tego jabłka i nie kupiła od (...) Sp. z o.o. prosząc o rozwiązanie tego problemu z (...). W dniu 11.12.2013r. pełnomocnik pozwanej wezwał (...) sp. z o.o. do zapłaty kwoty 37.900 euro podnosząc, iż pierwotna kwota wynikająca z faktur została obniżona m.in. o wartość otrzymanych jabłek szkolnych 80/90 gram w ilości 259.920 sztuk. Pismem z dnia 10.09.2014r. Syndyk masy upadłości (...) sp. z o.o. z/s w K. w upadłości likwidacyjnej wezwał pozwaną do zapłaty należności wynikającej z faktury VAT nr (...) w kwocie 40.149,22 zł. wraz z odsetkami za zwłokę w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania na wskazany rachunek bankowy. Na wezwanie to pozwana nie odpowiedziała.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w postaci dokumentów. Przy czym Sąd wskazał, iż nie dał wiary prawdziwości faktury VAT nr (...), gdyż jej rzekomy wystawca a ściślej prezes spółki G. (...) kategorycznie zaprzeczył autentyczności tego dokumentu. Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom świadków W. L., Ł. O., powoda Syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. z/s w K. w upadłości likwidacyjnej M. N., oraz jedynie częściowo zeznaniom D. K.. Biorąc za podstawę powyżej ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał,

iz strony łączyla umowa sprzedazy w ramach, ktorej pozwana nabyła od powódki towar w postaci jabłek szkolnych 80/90 gram w ilości i za cenę wynikającą z faktury VAT. Sąd Rejonowy, stwierdził, iż zarzut pozwanego odnośnie braku posiadała legitymacji biernej w niniejszej sprawie jest chybiony. Wskazał, iż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego okoliczność, iż to pozwana była podmiotem, który finalnie zakupił jabłka szkolne od powódki nie może budzić wątpliwości. Wobec czego Sąd Rejonowy uznał, że z tytułu odkupionych jabłek pozwany winien powodowi zapłacić cenę umówioną i objętą fakturą załączoną do pozwu. O odsetkach od tej kwoty Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 476 k.c. Natomiast o kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany zaskarżając powyższy wyrok w całości zarzucając Sądowi I instancji naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 11 Konwencja Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów, sporządzona w Wiedniu dnia 11 kwietnia 1980 r. z dnia 11 kwietnia 1980 r. (Dz. U. 1997 nr 45, poz. 286) i przyznanie powodowi legitymacji czynnej strony powodowej (jako sprzedawcy) (...) sp. z o.o. w niniejszej sprawie, podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że podmiotem dokonującym sprzedaży jabłek szkolnych w grudniu jest (...) sp. z o.o., naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy :tj. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przerzucenie rozkładu ciężaru dowodu na pozwaną, w sytuacji gdy powódką nie wykazała istnienia relacji gospodarczych pomiędzy stronami, art 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń Sądu, z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i w rezultacie obdarowanie walorem wiarygodności jedynie zeznań świadków W. L., Ł. O., syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej M. N.. W oparciu o powyższe skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości lub o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie Sądowi Rejonowemu w Kaliszu sprawy do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Wnosił również o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania w I i II instancji.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda wnosił o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Gospodarczy zważył:

Apelacja pozwanego jest niezasadna.

W pierwszej kolejności rozważenia wymagają zarzuty dotyczące naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego, gdyż poprawność zastosowania przepisów prawa materialnego może być oceniana jedynie w odniesieniu do stanu faktycznego ustalonego zgodnie z zasadami procedury cywilnej (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2004 roku, w sprawie o sygn. akt II CK 409/03, Lex nr 148384).

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący przeprowadził postępowanie dowodowe oraz dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne. Skarżący w apelacji zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, przywołał art. 233 § 1 k.p.c. i art. 232 k.p.c. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Stosując zasadę swobodnej oceny dowodów według własnego przekonania, sąd obowiązany jest przestrzegać zasad logicznego rozumowania, a więc może z zebranego materiału dowodowego wyciągnąć wnioski tylko logicznie uzasadnione. Sąd może dać wiarę tym lub innym świadkom, czyli swobodnie oceniać ich zeznania, nie może jednak na tle tych zeznań budować wniosków, które z nich nie wynikają. Przy ocenie dowodów, tj. ich wiarygodności i mocy, istotną rolę odgrywają zasady doświadczenia życiowego. Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 czerwca 2003 roku, V CKN 417/01, LEX nr 157326). W tym zakresie należy brać pod uwagę cały materiał sprawy. W wyniku swobodnej oceny dowodów sąd dokonuje selekcji zebranego materiału pod kątem widzenia istotności poszczególnych jego elementów. Dalszym założeniem

prawidłowej oceny dowodów jest ich poprawna interpretacja: np. wykładnia dokumentu, wykładnia zeznań świadka itd.

W rozpoznawanej sprawie brak jest jednak podstaw do przyjęcia, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest sprzeczne z tymi okolicznościami, które zostały ustalone w toku postępowania. Nie można zarzucić temu Sądowi, iż wyprowadził logicznie błędny wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności, czy też przyjął fakty za ustalone bez dostatecznej podstawy (fakty, które nie zostały potwierdzone materiałem), bądź przeciwnie - uznał za nieudowodnione pewne fakty, mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiałach. Sąd Rejonowy wszechstronnie wyjaśnił okoliczności sprawy istotne dla jej rozstrzygnięcia i ustalił, że mimo zorganizowania całości transakcji przez (...) Sp. z o.o., jabłka pozwanemu odsprzedał (...) Sp. z o.o. a nie jak twierdzi pozwany spółka (...). Otóż okoliczność odsprzedania jabłek przez powoda pozwanemu wynika nie tylko ze złożonej do akt sprawy faktury (k. 20) ale również wskazuje na nią ciągłość dokumentów WZ świadczących o wydaniu jabłek z (...) Sp. z o.o. spółce powodowej (k. 247), a potem wydania jabłek przez (...) Sp. z o.o. pozwanemu (k. 21). Co więcej w powyżej wskazanym dokumencie WZ (k. 247) wpisano oznaczenie środka transportu (...), który jest zbieżny z danymi przewoźnika wpisanymi w dokumencie CMR (CMR k.381). Zatem już tylko w świetle tych dokumentów wydaje się w pełni prawidłowe ustalenie przez Sąd Rejonowy, że to ostatecznie powód a nie (...) Sp. z o.o. zapłacił za jabłka od producenta i je odsprzedał pozwanemu. Powyższe znajduje również potwierdzenie w zeznaniach świadka O. –prezes (...) Sp. z o.o., który (k.424, k.426) zeznał, że jego firma organizowała transport jabłek dla (...) Sp. z o.o. od producenta i na tym rola (...) Sp. z o.o. się skończyła. Świadek ten (k.425) padał: „nie my to sprzedaliśmy do B.”. Świadek jednoznacznie i spontanicznie zaprzeczył, aby miała miejsce jakakolwiek sprzedaż jabłek ze strony (...) do B. (k.428), oraz aby faktura złożona przez pozwanego rzekomo wystawiona mu przez (...) z tytułu sprzedaży jabłek (k. 266,351) pochodziła od (...). Zaprzeczył on nie tylko okoliczności posługiwania się przez jego spółkę taką formą faktury na druku ale także autentyczności pieczęci i podpisu jakimi była ona opatrzona (k. 428). Świadek również podał, że powyższa faktura nie została przez jego spółkę zaksięgowana (k.429). Świadek (k.434) zeznał również, że (...) rozliczyło już tą transakcję z powodem na zasadzie wzajemnych kompensat. Przy czym świadek jednoznacznie oświadczył, że w (...) tylko on jest odpowiedzialny za wystawianie faktur i ich podpisywanie. Powyższe zeznania świadka O. korespondują z zeznaniami świadka L. prezesa (...) Sp. z o.o., który potwierdził (k.293) okoliczności, iż to spółka (...) zorganizowała i pośredniczyła w transakcji sprzedaży jabłek dla pozwanego, w której to transakcji jednak sprzedającym pozwanemu był E. a nie (...). Co zresztą pozostaje w zgodzie z dokumentami w postaci WZ, fakturą i zeznaniami świadka O., a także znajduje pokrycie w zeznaniach świadka K.. Wskazać tu trzeba, iż w ocenie Sądu Okręgowego wniosków płynących z powyższych zeznań nie może niweczyć okoliczność, iż obaj świadkowie nie pamiętali wielu szczegółów, co mogło wynikać z upływu czasu i ilości różnych transakcji o podobnym charakterze. Stąd w ocenie Sądu Okręgowego ustalenia stanu faktycznego przez Sąd I instancji w szczególności co do roli powoda i pozwanego są prawidłowe. W tym kontekście niesłuszny jest zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisów art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c.. Albowiem zgodnie z ogólną regułą, wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wskazana zasada oznacza, że powód składając pozew powinien udowodnić fakty, które w jego ocenie świadczą o zasadności powództwa. Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Nie ulega także wątpliwości, że co do zasady to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia twierdzeń zawartych w pozwie, bowiem to on domaga się zapłaty i powinien udowodnić zasadność swojego roszczenia. Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być jednak pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie. W zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei – na pozwanym. Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie co do zasady to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia istnienia dochodzonego pozwem roszczenia, bowiem to ona domagała się zapłaty za sprzedany pozwanemu towar. I jak prawidłowo ocenił Sąd Rejonowy powód poprzez dowody z dokumentów: faktura, dwa dokumenty WZ, CMR i zeznania świadków L. i O. a także zeznania syndyka wykazał, że (...) Sp. z o.o. po zakończeniu pośrednictwa przez (...) tj. po zorganizowaniu całej transakcji, zakupiło jabłka od (...) Sp. z o.o. dla pozwanego, za co pozwany winien uiścić umówioną cenę. Natomiast to pozwany zgodnie z regułą ciężaru dowodu winien wykazać przyczyny, za które pozwany mimo otrzymania jabłek nie powinien płacić powodowi. Tym czasem wbrew stanowisku apelującego nie sposób dać wiary twierdzeniom pozwanego, że on zakupił jabłka od (...). Po pierwsze przeczy temu

sam rzekomy sprzedawca, po wtóre faktura rzekomo opiewająca na tę transakcję została zakwestionowana przez rzekomego wystawcę. Skoro tak i skoro pozwany nadal twierdził przeciwnie, to na nim spoczywał ciężar wykazania, że podpis złożony na tej fakturze rzeczywiście pochodzi od świadka O.. Której to inicjatywy dowodowej pozwany nawet nie usiłował podjąć. Stąd prawidłowe i logiczne wydaje się ustalenie przez Sąd Rejonowy, iż powód na mocy umowy sprzedaży art. 535 k.c. i następne w zw. z postanowieniami Konwencja Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów sporządzona w W. w dniu 11 kwietnia 1989 roku. (Dz. U. 1997r., nr 45, poz.286) ma prawo żądać zapłaty ceny od pozwanego. W tym miejscu wskazać, trzeba za chybiony zarzut apelującego odnośnie naruszenia art. 11 wskazanej konwencji. Zgodnie bowiem z art. 11 konwencji do zawarcia umowy kupna sprzedaży nie wymaga do jest szczególna forma ani jej potwierdzenie na piśmie. Skoro tak to Sąd Rejonowy w żaden sposób dokonując ustaleń w sprawie nie naruszył przepisów konwencji, ustalił bowiem w oparciu o zaoferowany przez obie strony materiał dowodowy, że do umowy odsprzedania jabłek przez (...) Sp. z o.o. doszło, umowa ta nie miała formy pisemnej a pozwany nie zapłacił za dostarczone na jego zlecenie jabłka.

Uznając zatem wszystkie zarzuty apelacji za bezzasadne Sąd Okręgowy działając na podstawie art. art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Pozwany przegrał sprawę w całości, w związku z czym powinien zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez niego koszty procesu. Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Wynagrodzenie pełnomocnika powoda zostało ustalone na podstawie § 2 pkt. 5 w zw. z § 10 ust.1 pkt 1 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800; zm.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1668.) w brzmieniu obowiązującym w chwili wniesienia apelacji.

Mariola Szczepańska Beata Matysik Magdalena Rychter-Raj